FINE VAKUUTUS- JA RAHOITUSNEUVONTA
Porkkalankatu 1
00180 Helsinki

7.12.2021

Eduskunnan talousvaliokunnalle

ASIA: E 125/2021 vp Komission pankkilainsäädäntöehdotus Basel III-standardien täytäntöönpanemisesta, kestävyysriskien hallinnasta ja pankkivalvonnan kehittämisestä

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt FINE Vakuutus- ja rahoitusneuvonnalta (jäljempänä FINE) asiantuntijalausuntoa otsikkoasiassa.

FINE kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi asiassa ja esittää kohteliaimmin seuraavaa.

FINE on perehtynyt säädöshankkeeseen tarkastellen sitä oman neuvonta- ja riidanratkaisutoimivaltansa mukaisesti asiakkaan ja asiakkaansuojan näkökulmasta. Näistä näkökulmista katsottuna sääntelykokonaisuuden tavoitteet, rahoitusmarkkinoiden vakaus ja pankkisektorin häiriönsietokyvyn vahvistaminen, ovat ensisijaisen tärkeitä. Parantuva pankkien vakavaraisuustunnuslukujen vertailtavuus on toteutuessaan asiakkaan näkökulmasta nykytilaa selkeyttävä muutos.

Esityksen arvioidut vaikutukset asiakkaisiin ja asiakassopimuksiin toteutuisivat oletettavasti ennen kaikkea muutoksina luottojen saatavuuteen ja hinnoitteluun. Esillä olevassa perusmuistiossa esitetyt hinnoitteluvaikutukset vaikuttavat olevan maltillisia ja kuten muistiossa todetaan, pankkikilpailu rajaa ja tulee rajaamaan mahdollisuuksia siirtää muuttuvan sääntelyn hinnoittelupaineita luottohinnoitteluun.

Asuntoluottojen osalta hinnoitteluun ja saatavuuteen vaikuttavat meillä jo nyt myös kotimaisen asuntomarkkinan alueellinen eriytyminen. Alueilla, joilla on asuntomarkkinoiden positiivisen kasvun näkymä, pankkien välinen hintakilpailu pitänee asuntoluottojen hinnoittelupaineen kohtuullisena. Maltillista asuntoluottojen hinnoittelun nousua voi pitää myös asiakkaansuojan kannalta järkevänä, jos se ohjaa asiakkaita tarkoituksenmukaisempaan velkaantumiseen ja harkitsemaan asuntoluoton ottoa ja luototussuhdetta oman talouden hallintaan ja alueellisiin asuntomarkkinoihin liittyvät riskit huomioon ottaen. FINEen tulevien asiakasyhteydenottojen perusteella on pääteltävissä, että kaikilla asiakkailla ei ole realistista kuvaa järkevän ja maltillisen velkaantumisen rajoista etenkään nyt, kun pitkään jatkunut matala korkotaso on vääristänyt nuoremman asuntolainaa ottavan sukupolven käsitystä velan hoidon kustannuksista.

Valtioneuvoston kannassa todetaan, että yritysluotonantoon liittyvien markkinarakenteiden kehittymistä on tärkeää seurata ja edistää esitykseen sisältyvän siirtymäkauden aikana. Tältä osin FINE tuo esiin asiakasyhteydenotoissa viimeisen parin vuoden aikaan jatkuvasti toistuneen teeman yritysten pankkipalvelujen saatavuudesta. Uuden, aloittelevan yrityksen on tänä päivänä vaikea saada avattua minkäänlaisia pankkipalveluja edes maksuliikenteen hoitoon. Myös olemassa olevien yritysten pankkipalveluja on irtisanottu pankkien keskittäessä liiketoimintaansa tietynlaisiin asiakassegmentteihin.

Perusmuistiossa esitetty huoli mahdollisesta varjopankkitoiminnan kasvusta ei siten ole lainkaan perusteeton eikä asiakkaansuojan kannalta toivottava. Oletettavasti yritysten pankkipalvelujen saatavuuden heikentymisen taustalla on osaltaan valtavasti kasvanut sääntely ja pankkien velvoitteet asiakkaan tuntemiseen ja rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyen. Nämä ovat olleet osaltaan kiristämässä pankkien riskienhallinnan linjaa.

Kiristyvä, muuttuva ja lisääntyvä sääntely usealla eri rintamalla johtaa yhteisvaikutuksiin, joita on ennakolta hyvin vaikeaa arvioida. Viime kädessä asiakkaat kohtaavat näiden sääntelyhankkeiden yhteisvaikutukset pankkipalveluita hankkiessaan.

Kunnioittavasti,

FINE
Vakuutus- ja rahoitusneuvonta

Elli Reunanen
toimitusjohtaja